

Налаштовування *Панелі завдань*. Використання *Панелі керування*

Ми сподіваємося, що ви навели лад на *Робочому столі* власного комп'ютера. Настав час зробити зручною вашу роботу на комп'ютері. Адже хотілося б знати, котра година, не відволікаючись від роботи. Також зручно бачити, яку зараз мову визначено для введення тексту, і настроїти перемикання з однієї мови на іншу так, щоб робити це швидко та без помилок. Якщо ви лівша, то доцільно переприсвоїти клавіші на миші. Саме всім цим «хитрощам» і присвячено наступні параграфи.

Зверніть увагу, що всі описані вище дії варто виконувати саме на *своєму* комп'ютері, а не на комп'ютері в кабінеті інформатики: адже те, що зручно одному користувачеві, може не сподобатися іншому. Тому пропонуємо вам налаштувати саме власний комп'ютер, «неповторний» та зручний для вашої подальшої роботи.

Більшість додаткових можливостей містить *Панель завдань*. Тому наші налаштування почнімо саме з неї.

3.1 Налаштовування *Панелі завдань*

Існує два способи налаштувати *Панель завдань*.

I спосіб:

- натиснути кнопку *Пуск*;
- обрати пункт меню *Настройка*, а в ньому активізувати опцію *Панель керування*;
- у вікні, що з'явилося на екрані, двічі натиснути значок *Панель завдань* і меню «*Пуск*».

II спосіб:

- натиснути праву клавішу миші на вільному місці *Панелі завдань*;
- обрати у відповідному контекстному меню пункт *Властивості*.

1. Зовнішній вигляд Панелі завдань

У вікні *властивостей* (рис. 3.1), що ви побачите на екрані, у вкладці *Панель завдань* міститься кілька **прапорців**, що **відповідають за зовнішній вигляд та роботу Панелі завдань**:

- **Закріпити панель завдань** — закріплення поточного розташування *Панелі завдань* на *Робочому столі* та заборона її переміщувати, змінювати розмір та розміщення всіх *панелей інструментів*, відображених на *Панелі завдань*;
- **Автоматично приховувати панель завдань** — установлення цього прапорця вимагає від операційної системи згортати *Панель завдань* у смужку внизу екрана. Щоб у цьому разі отримати доступ до *Панелі завдань*, треба підвести вказівник миші до цієї смужки;
- **Відображати панель завдань поверх інших вікон** — установлення відповідного прапорця припускає постійне виведення

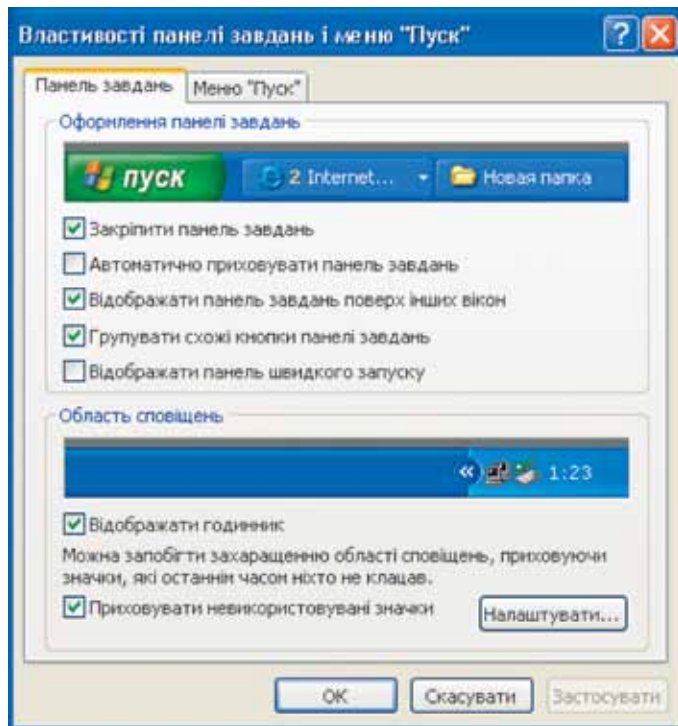

Рис. 3.1. Вікно властивостей *Панелі завдань* і меню «Пуск»

Панелі завдань на передній план. Навіть якщо деяка програма буде працювати в повноекранному режимі, *Панель завдань* буде відображено;

- **Групувати схожі кнопки панелі завдань** — відображення групи файлів, відкритих однією програмою, в одній області на *Панелі завдань*. Якщо кількість кнопок на *Панелі завдань* така велика, що їх ширина менша за встановлене операційною системою значення, то всі кнопки однієї програми будуть об'єднані в одну кнопку;
- **Відображати панель швидкого запуску** — відображення на *Панелі завдань* *панелі швидкого запуску*, тобто *панелі інструментів*, що дає змогу **закривати всі вікна на Робочому столі та запускати програми на виконання одним натисканням клавіші миші**;
- **Відображати годинник** — відображення в правому кутку *Панелі завдань* цифрового годинника, синхронізованого з внутрішнім годинником комп'ютера. Щоб **визначити поточну дату**, потрібно вказати годинник. Подвійним натисканням лівої клавіші миші можна **налаштувати дату та час**.
- **Приховувати невикористовувані значки** — дає змогу запобігти перевантаженню області сповіщень *Панелі завдань*, приховуючи значки програм, які останнім часом не використовували.

2. Розташування *Панелі завдань*

Панель завдань можна досить легко **перемістити** в будь-яке місце екрана. Для цього потрібно натиснути її лівою клавішею миші та, втримуючи клавішу, виконати переміщення.

Для **зміни розміру** *Панелі завдань* треба перемістити її межу на бажану відстань.

3. Додавання та видалення ярликів з *Панелі завдань*

Ви можете помістити на *Панель завдань* ярлики тих програм, що найчастіше використовуєте. Для цього на *Панелі завдань* розташовують різні *панелі інструментів*.

Для **розміщення** на *Панелі завдань* необхідної *панелі інструментів* (або для створення нової *панелі інструментів*), слід обрати в контекстному меню *Панелі завдань* пункт *Панелі інструментів* (рис. 3.2) та вказати потрібну *панель інструментів*.

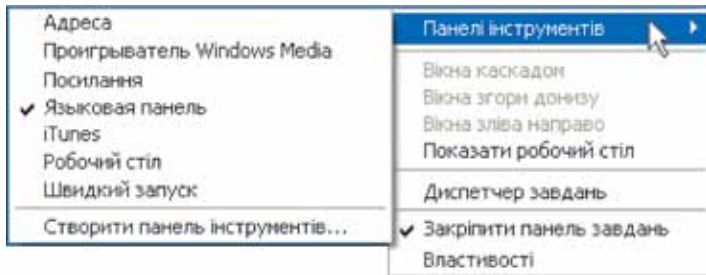

Рис. 3.2. Контекстне меню *Панелі завдань*

Після цього можна розташовувати на цих *Панелях інструментів* найбільш використовувані ярлики. Для **додавання** на *Панель завдань нового ярлика*, його треба виділити та перемістити на *Панель завдань* до вже наявних там ярликів.

Якщо ви більш не використовуєте ярлик програми, розміщений на *Панелі завдань*, його можна **видалити**. Для цього виділіть цей ярлик та перетягніть його до *Кошика*.

Перевірте себе

1. Якими способами можна отримати доступ до налаштування *Панелі завдань*? Опишіть послідовність дій, потрібних для цього.
2. Опишіть призначення кожного прапорця вікна властивостей *Панелі завдань*.
3. Що розуміють під групуванням схожих кнопок *Панелі завдань*? Для чого це роблять? Як отримати доступ до потрібного документа в цьому разі? Як закрити документ?
4. Для чого призначена *панель швидкого запуску*?
5. Як за допомогою *Панелі завдань* визначити поточну дату? Як налаштувати дату та час?
6. Як перемістити *Панель завдань* в інше місце на *Робочому столі*?
7. Як змінити розміри *Панелі завдань*?
8. Як розмістити на *Панелі завдань* обрані *Панелі інструментів*?
9. Як додати на *Панель завдань* новий ярлик? Як видалити з *Панелі завдань* непотрібний ярлик?

3.2 *Панель керування*

Панель керування дає змогу налаштувати досить багато параметрів операційної системи. Ми зупинимося лише на деяких налаштуваннях.

Доступ до Панелі керування можна отримати так:

- натиснути кнопку *Пуск*;
- обрати пункт меню *Настройка*;
- перейти до опції *Панель керування*.

У вікні, що відкриється, ви побачите значки, кожен з яких відповідає за певну функцію.

1. Корегування часу

Для цього потрібно використати піктограму *Дата і час* *Панелі керування*. Інший варіант ми вже розглядали, вивчаючи налаштування прапорців *Панелі завдань* (див. с. 41).

Використовуючи вкладки вікна *Дата й час*, ви зможете:

- **змінити дату та час** системного годинника (вкладка *Дата й час*, рис. 3.3);
- за допомогою списку **вибрати часовий пояс** та призначити **автоматичне переведення годинника на літній/зимовий час** (вкладка *Часовий пояс*, рис. 3.4);

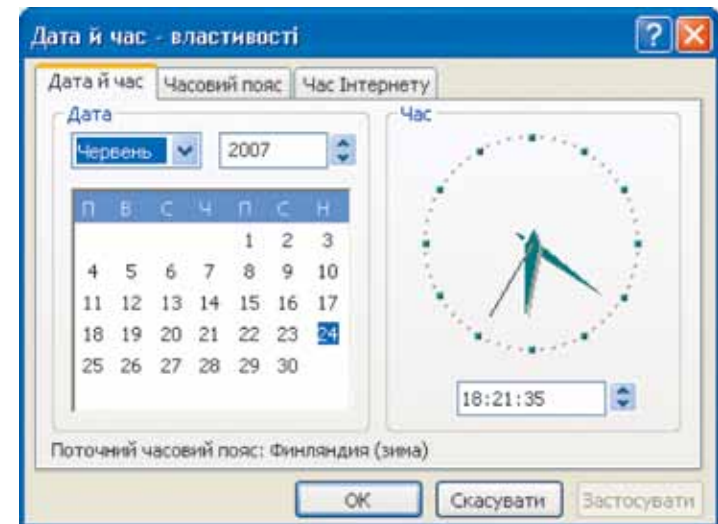

Рис. 3.3. Вкладка *Дата й час*

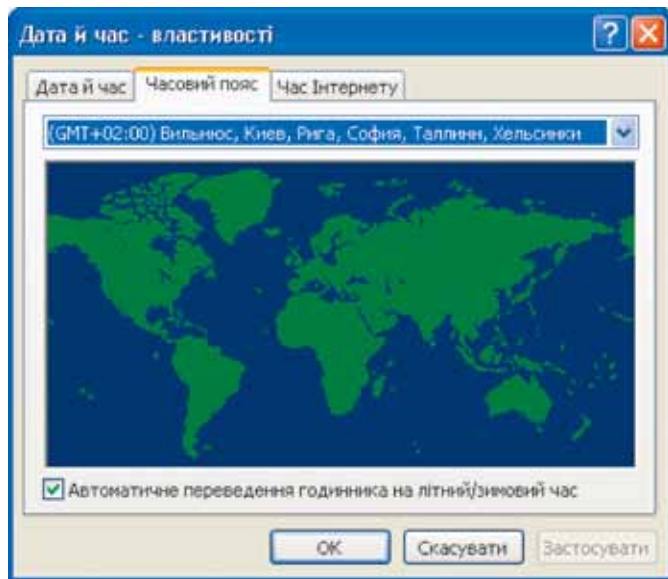

Рис. 3.4. Вкладка Часовий пояс

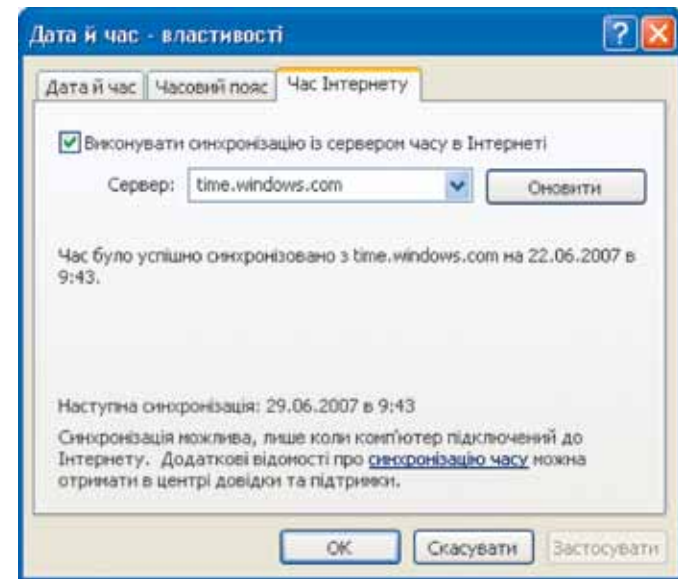

Рис. 3.5. Вкладка Час Інтернету

- визначити, чи потрібно **виконувати синхронізацію** (перевірку та необхідну корекцію системного часу) із сервером часу в Інтернеті (вкладка *Час Інтернету*, рис. 3.5).

2. Налаштовування клавіатури

Значок *Клавіатура* відповідає за призначення параметрів **повторення клавіш та частоти миготіння курсору**.

Для зміни цих параметрів необхідно:

- обрати піктограму *Клавіатура*;
- у вікні *Клавіатура* на вкладці *Швидкість* за допомогою перетягування повзунків налаштувати **затримку перед початком повторення** (інтервал часу, після якого відбувається повторення символу за втримування натиснутої клавіші) та **швидкість повторення**.

Проте найголовніші параметри, які можна налаштувати для клавіатури, — це її **розкладка та спосіб перемикання з однієї мови на іншу**. Для їх налаштування треба обрати значок *Мова і регіональні стандарти*, а далі виконати такі дії:

- У вікні *Мова і регіональні стандарти* обрати вкладку *Мови*;

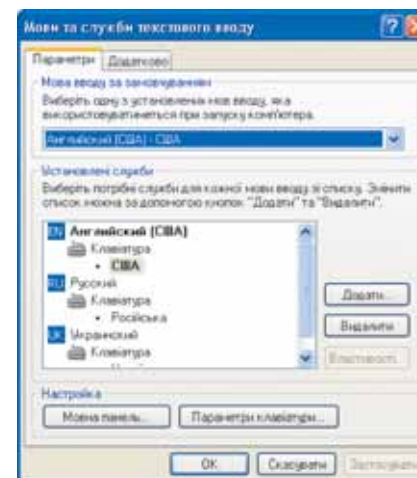

Рис. 3.6. Вибір мови за замовчуванням, додавання мови. Вкладка *Параметри*

- В області *Текстові служби та мови вводу* цієї вкладки натиснути кнопку *Подробиці*;
- У вкладці *Параметри* (рис. 3.6) вікна, що з'явилося на екрані, із списку *Мова вводу за замовчуванням* обрати одну з **установлених мов, що її буде використано після завантаження комп'ютера та будь-якої програми**;
- В області *Установлені служби* цієї ж вкладки ви можете в разі потреби **додати** (кнопка *Додати*) або **видалити** (кнопка *Видалити*) **розкладку клавіатури (мову)**.

Наприклад, у цьому році ви почали вивчати в школі німецьку мову, і вам потрібно працю-

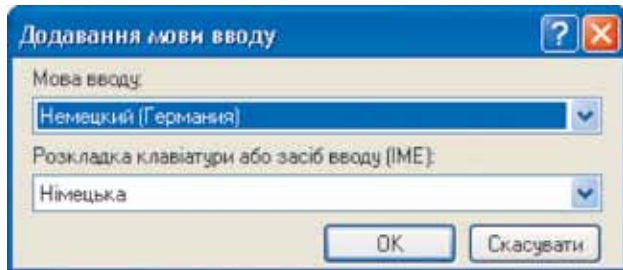

Рис. 3.7. Вікно Додавання мови вводу

вати на комп'ютері з текстами, набраними німецькою мовою. Додамо відповідну розкладку клавіатури. Для цього у полі *Установлені служби* вкладки *Параметри* натисніть кнопку *Додати*. На екрані з'явиться вікно *Додавання мови вводу* (рис. 3.7). Із спадного списку оберіть *мову вводу* (у нашому випадку *Німецька (Германія)*). Аналогічний вибір виконайте зі списку *Розкладка клавіатури або засіб вводу*. Після цього потрібно натиснути кнопку *ОК*.

- Для *зміни розкладки клавіатури* у полі *Настройка* вкладки *Параметри* натисніть кнопку *Параметри клавіатури*. Оберіть із списку (рис. 3.8) комбінацію клавіш, натискання яких викликає перемикавання мови введення. Якщо ви бажаєте змінити запропоновані комбінації клавіш для переми-

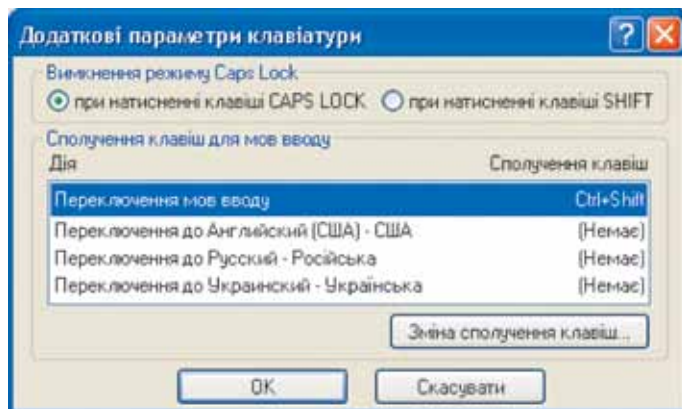

Рис. 3.8. Вікно Додаткові параметри клавіатури зі списком Сполучення клавіш для мов вводу

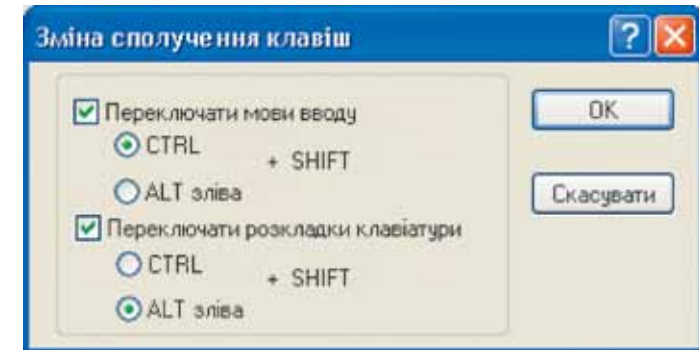

Рис. 3.9. Вікно Зміна сполучення клавіш із відповідними прапорцями та перемикачами

кання мов введення тексту, натисніть кнопку *Зміна сполучення клавіш* і за допомогою відповідних прапорців та перемикачів (рис. 3.9) призначте новий варіант перемикачів. Після змінення параметрів не забувайте натискати кнопку *ОК* для підтвердження своїх дій.

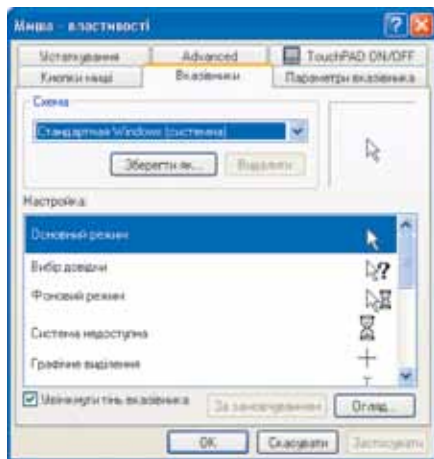
3. Налаштування миші

Вибір значка *Миша* дає вам змогу налаштувати параметри миші, а також обрати схему вказівників (курсорів) миші:

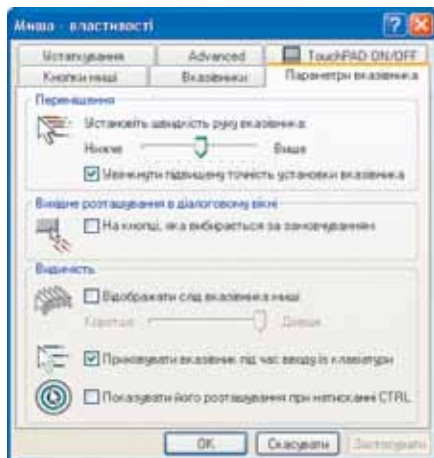
- На вкладці *Кнопки миші* (рис. 3.10) ви можете за допомогою прапорця **змінити призначення лівої та правої клавіш миші** (так буде зручно працювати лівші), за допомогою повзунка настроїти **швидкість виконання подвійного клацання**, а також прапорцем увімкнути (вимкнути) **залипання кнопки миші**, що дозволяє виконати виділення та переміщення, не втримуючи натиснутою клавішу миші.

Рис. 3.10. Вкладка Кнопки миші

Рис. 3.11. Вкладка *Вказівники*

- На вкладці *Вказівники* (рис. 3.11) ви можете зі спадного списку **обрати схему вказівників миші**, вигляд яких визначає виконувана на цей момент дія.
- На вкладці *Параметри вказівника* (рис. 3.12) ви призначите **швидкість переміщення** миші, **вихідне розташування в діалоговому вікні** та **видимість вказівника** в різних ситуаціях.

Рис. 3.12. Вкладка *Параметри вказівника*

Перевірте себе

10. Як отримати доступ до *Панелі керування*?
11. Як змінити дату та час системного годинника? Обрати часовий пояс та призначити автоматичне переведення годинника на літній/зимовий час?
12. Як змінити параметри повторення клавіш клавіатури та частоти миготіння курсору?
13. Опишіть послідовність дій для призначення мови, що її буде використано на вашому комп'ютері за замовчуванням.
14. Як додати і видалити мову та розкладку клавіатури?
15. Як змінити розкладку клавіатури?
16. Опишіть послідовність дій для змінення призначення лівої та правої клавіш миші. Для чого виконують ці перепризначення?
17. Як змінити швидкість виконання подвійного натискання клавіші миші?
18. Що розуміють під схемою вказівників миші? Як змінити цю схему?

Звертаємо вашу увагу, що **наступну практичну роботу доцільно виконати вдома**. Визначте при цьому такі налаштування на власному комп'ютері, щоб вам надалі було максимально зручно працювати.

Демонстрація своїх знань та навичок на шкільному комп'ютері є прикладом нетактовної поведінки в комп'ютерному класі, оскільки може створити проблеми іншим користувачам.

У разі виконання цієї роботи в комп'ютерному класі спочатку створіть точку відновлення операційної системи. Після закінчення роботи, скориставшись створеною точкою відновлення, поверніть до початкового стану всі налаштування операційної системи, прийняті в комп'ютерному класі вашого навчального закладу.

Домашня практична робота № 2

Налаштовування *Панелі завдань*, розкладки клавіатури та параметрів роботи миші

1. Призначте зовнішній вигляд *Панелі завдань* на вашому комп'ютері, використовуючи встановлення відповідних прапорців таким чином:
 - установіть режим групування схожих кнопок *Панелі завдань*;
 - відобразіть на *Панелі завдань* панель швидкого запуску та цифровий годинник.
2. Розташуйте *Панель завдань* вертикально на *Робочому столі*, а її розмір змініть за власним смаком.
3. Створіть та додайте на *панель швидкого запуску Панелі завдань* ярлики графічного редактора *Paint* і текстового процесора *Word*. (Якщо на *Панелі завдань* відсутня *панель швидкого запуску*, попередньо розмістіть її на *Панелі завдань*.)
4. Додайте на *панель швидкого запуску* ярлики програм, що ви використовуєте найчастіше, та видаліть ярлики тих програм, якими користуєтесь нечасто.
5. Змініть розташування *Панелі завдань* на горизонтальне внизу *Робочого стола* та закріпіть таке розташування, розмір та розміщення всіх *панелей інструментів* на ній.
6. Уявімо себе володарями часу і повернемо час назад, однак поки що на своєму системному годиннику. Змініть час системного годинника так, щоб він на 2 год відставав від дійсного часу, а дата відрізнялася від справжньої на 1 добу.
7. Уявіть, що ви приїхали в гості до друга у США. Змініть часовий пояс вашого системного годинника та призначте виконувати синхронізацію із сервером часу в Інтернеті.
8. Відкоригуйте всі показання системного годинника таким чином, щоб вони відповідали дійсності.
9. Визначте мову введення за замовчуванням таким чином, щоб після запуску комп'ютера та будь-якої програми ви починали працювати з українською мовою.
10. * До мов і розкладок клавіатури, визначених на вашому комп'ютері, додайте іспанську мову.

11. * Відкоригуйте список мов уведення, визначених на комп'ютері, за вашими потребами в навчанні та роботі (додайте необхідні мови та видаліть зайві).
12. Призначте таке сполучення клавіш для переключення мови вводу: *ALT* (зліва) + *Shift*.
13. Змініть швидкість виконання подвійного клацання так, щоб вам було зручно працювати.
14. * Оберіть за власним смаком схему вказівників миші.
15. * За допомогою відповідних повзунків вкладки *Параметри вікна властивостей миші* призначте наступні параметри маніпулятора так, щоб вам було зручно працювати:
 - швидкість руху вказівника;
 - вихідне розташування в діалоговому вікні;
 - видимість вказівника.
16. ** Якщо вам не подобаються виконані налаштування *Робочого стола*, *Панелі завдань*, розкладки клавіатури та миші, змініть їх налаштування за власним смаком. Не забувайте підтверджувати виконані дії.

Перевірочна робота з теми

«Продовження знайомства з ОС Windows»

Пропонуємо вам розв'язати тестове завдання з вивченої теми. Зверніть увагу, що воно складається з тестів різного виду.

У певних тестах потрібно обрати лише одну правильну відповідь. Проте є й такі завдання, які потребують указати всі варіанти, що містять правильну та повну відповідь. Розв'язок завдання такого виду вважають неправильним, якщо серед правильних ви зазначили помилковий варіант або не обрали один з правильних варіантів.

У частині тестових завдань пропонують упорядкувати послідовність дій, потрібних для виконання певного практичного завдання. Якщо під час визначання правильного порядку дій ви зазнали певних труднощів, спробуйте самостійно виконати це завдання на комп'ютері. Сподіваємося, це допоможе вам відновити правильну послідовність практичних дій.

Знайдені вами розв'язки оформіть у зошиті у вигляді запропонованої нижче таблиці.

Успіхів вам та найкращих результатів!

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь							1		1	
							2		2	
							3		3	
							4		4	
№	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Відповідь	1								1	
	2								2	
	3								3	
	4								4	
	5								5	
	6								6	

1. Що належить до системного програмного забезпечення?

- А. Текстові та графічні редактори, бази даних, електронні таблиці, комп'ютерні ігри.
- Б. Операційні системи та драйвери різноманітних пристроїв.
- В. Операційна система, антивірусна програма та система програмування.
- Г. Будь-які програми, що можуть працювати на комп'ютері.

2. Оберіть усі функції операційних систем.

- А. Увімкнення комп'ютера.
- Б. Приведення комп'ютера до робочого стану та забезпечення злагодженої роботи всіх його частин.
- В. Запуск на виконання різних програм.
- Г. Роздрукування на принтері текстових документів.
- Г. Інтерфейс між користувачем та комп'ютером.
- Д. Виконання необхідних розрахунків, побудова графіків і діаграм.
- Е. Запис та відтворення відеофрагментів.

3. Що входить до структури операційної системи?

- А. Програма-завантажувач.
- Б. Резидентна частина операційної системи.
- В. Ядро операційної системи.
- Г. Драйвери.
- Г. Утиліти.
- Е. Інтерфейс.
- Д. Командний процесор.
- Є. BIOS.

4. Що містить контекстне меню певного об'єкта?

- А. Додаткові опції чи основні дії, які можна виконати на цей момент над об'єктом.
- Б. Перелік дій, які завжди можна виконувати з об'єктами даного виду.
- В. Команди копіювання, видалення, перейменування, вставки, які можна виконати з даним об'єктом.
- Г. Перелік властивостей даного об'єкта.

5. Як виділити об'єкт?

- А. Натиснути його лівою клавішею миші.
- Б. Натиснути його правою клавішею миші.
- В. Двічі натиснути його лівою клавішею миші.
- Г. Натиснути його лівою клавішею миші, утримуючи при цьому клавішу *Shift*.

6. З чого складається назва файлу?

- А. Назва файлу складається з українських та англійських літер.
- Б. Назва файлу складається з двох частин — саме назви та розширення, розділених між собою крапкою.
- В. Назва файлу містить шлях до нього і завжди починається з назви диска, на якому розташовано файл, а далі містить назви папок, які треба послідовно відкрити до папки з потрібним файлом.

7. Упорядкуйте послідовність дій, які має виконати користувач, щоб запустити застосунок операційної системи *Провідник*.
- А. Перейти до пункту *Стандартні*.
 - Б. Обрати підменю *Програми*.
 - В. На *Панелі завдань* натиснути кнопку *Пуск*.
 - Г. Лівою клавішею миші натиснути застосунок *Провідник*.
8. Що таке файлова система?
- А. Це частина операційної системи, що готує жорсткий диск комп'ютера для записування на нього та зберігання інформації.
 - Б. Це всі файли та папки, розміщені на вашому комп'ютері.
 - В. Це частина операційної системи, що відповідає за організацію зберігання та доступу до інформації на будь-яких її носіях.
 - Г. Це інтерфейс операційної системи.
9. Упорядкуйте послідовність дій для створення папки.
- А. На вільному місці поточного вікна викликати *контекстне меню*.
 - Б. Обрати в меню команду *Створити*, а із запропонованого списку вказати пункт *Папка*.
 - В. У вікні застосунку *Мій комп'ютер* чи *Провідник* перейти на той диск (у ту папку), де потрібно створити нову папку.
 - Г. У полі підпису ввести змістовне ім'я.
10. Що таке *Кошик*?
- А. Частина операційної системи, яка забезпечує видалення папок та файлів.
 - Б. Спеціальна папка, розміщена на *Робочому столі*, у яку під час видалення система переміщує обрані файли.
 - В. Спеціальна область оперативної пам'яті, у яку розміщують файли та папки під час видалення.
11. Упорядкуйте послідовність дій, які треба виконати для копіювання об'єкта.
- А. Із *контекстного меню* обрати команду *Копіювати*.
 - Б. Натиснути значок обраного для копіювання об'єкта правою клавішею миші.
 - В. Відкрити у вікні папку, з якої будемо копіювати об'єкт.
 - Г. У *контекстному меню* обрати команду *Вставити*.
 - Ґ. Перейти у вікно папки, куди будемо вставляти скопійований об'єкт.
 - Д. На вільному місці вікна папки призначення натиснути праву клавішу миші, викликавши *контекстне меню*.

12. Що таке буфер обміну?
- А. Частина операційної системи, що відповідає за копіювання файлів та папок.
 - Б. Область постійної пам'яті, яку використовує операційна система під час переміщення та копіювання файлів та папок.
 - В. Частина файлової системи, у якій тимчасово розміщують копії файлів та папок під час копіювання в межах одного застосунку.
 - Г. Область оперативної пам'яті, у якій тимчасово зберігають дані різних форматів для копіювання або перенесення між різними застосунками або частинами одного застосунку.
13. Оберіть види інформації, що містить *Центр довідки та підтримки*.
- А. Довідкова інформація операційної системи.
 - Б. Електронні підручники.
 - В. Інструкції та поради для ліквідації несправностей.
 - Г. Посилання на програми діагностики та технічного обслуговування комп'ютера.
 - Ґ. Відеоуроки, що допомагають розв'язати технічні проблеми, які виникають під час роботи на комп'ютері.
 - Д. Засіб отримання віддаленої допомоги.
 - Е. Засіб обміну миттєвими повідомленнями з іншими користувачами операційної системи.
14. Яким є призначення кнопки *Піддержка панелі інструментів* вікна *Центру довідки та підтримки*?
- А. Натискання цієї кнопки дає змогу побачити вміст електронних підручників довідкової системи.
 - Б. За допомогою цієї кнопки можна дізнатися правила створення пошукового запиту.
 - В. Натиснувши цю кнопку, ви побачите контекстну пораду операційної системи.
 - Г. Натискання цієї кнопки дає змогу відправити запит про допомогу до більш досвідченого користувача або консультанта.
15. За допомогою якої утиліти можна знайти та виправити помилки на дисках комп'ютера?
- А. *Очищення дисків*.
 - Б. *Дефрагментація диска*.

- В. *Відновлення системи.*
Г. *Перевірка диска.*
16. Які файли знищують, використовуючи утиліту *Очищення дисків*?
А. Файли, що мають дуже великий розмір.
Б. Тимчасові файли.
В. Файли, до яких більше місяця не звертався користувач.
Г. Пошкоджені файли та папки.
17. Чи завжди потрібно виконувати дефрагментацію дисків?
А. Цю дію потрібно виконувати регулярно – один раз на місяць.
Б. Не менше одного разу на тиждень.
В. Попередній аналіз диска перед дефрагментацією потрібно виконувати регулярно (один раз на тиждень або після розміщення на диску великої кількості файлів або папок), а дефрагментацію слід виконувати лише за порадю операційної системи.
Г. Цю дію виконують за бажанням користувача.
18. Який обсяг дискового простору потрібен для роботи утиліти *Відновлення системи*?
А. 100 Мбайт. Б. 200 Мбайт.
В. 400 Мбайт. Г. 840 Мбайт.
19. Упорядкуйте послідовність дій для відновлення помилково видалених об'єктів, що їх розміщено в *Кошику*.
А. У *контекстному меню* або в тематичному меню *Файл* виконати команду *Відновити*.
Б. Відкрити папку *Кошик*.
В. Переглянувши вміст папки, знайти й виділити об'єкти, які потрібно відновити.
20. Які дії потрібно виконати для зменшення або збільшення розмірів поточного вікна?
А. Перетягнути один із його кутів або бічних сторін на нове місце.
Б. Натиснути кнопку *Згорнути*.
В. Натиснути кнопку *Розмір вікна*.
Г. Перетягнути вікно за рядок його заголовка.